

Revurdering af miljøgodkendelse

Kyllinge- og kvægproduktion

Sdr Lourupvej 38, 6690 Gørding

15. marts 2022

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon 7616 1616

E-mail miljo@esbjergkommune.dk

Web www.esbjergkommune.dk

Sag nr.: 21/26147

Sagsansvarlig: Cha8

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

INDLEDNING	4
REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE PÅ SDR LOURUPVEJ 38, 6690 GØRDING	5
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
Generelle vilkår	10
RETSBESKYTTELSE OG REVURDERING.....	11
ØVRIGE FORHOLD.....	11
OFFENTLIGGØRELSE.....	12
KLAGEVEJLEDNING	12
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	13
INDLEDNING	13
BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET	14
Dyreholdets størrelse	14
Staldanlæg og opbevaring af gødning.....	15
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	17
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF BESKYTTET NATUR.....	25
Ammoniakpåvirkning af naturområder.....	25
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	29
GENERELLE FORHOLD.....	30
Råvarer og hjælpestoffer og affald	30
Fluer, skadedyr og lys	30
Landskab og kulturmiljø.....	30
OPHØR	30
SAMLET VURDERING	31
OFFENTLIGGØRELSE OG HØRING.....	31
BILAG 1.	32

Indledning

Miljøgodkendelser af husdyrbrug skal regelmæssigt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling.

På baggrund af revurderingen træffer kommunen afgørelse om, enten at vilkårene i den oprindelige miljøgodkendelse skal skærpes, eller at revurderingen ikke medfører ændringer i miljøgodkendelsen.

Revurderingen er foretaget ved at gennemgå husdyrbruget og de ændringer, der er sket siden godkendelsen blev meddelt. Det væsentligste formål med den regelmæssige revurdering er, at det løbende sikres, at husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT). Der er derfor foretaget en vurdering af, om udviklingen i teknologier giver mulighed for at nedbringe forureningen. Dette er beskrevet i den miljøteknisk beskrivelse og vurdering, som danner baggrund for afgørelsen om revision af vilkår for husdyrbrugets drift.

Revurdering af miljøgodkendelse på Sdr Lourupvej 38, 6690 Gørding

Esbjerg Kommune har revurderet miljøgodkendelsen til produktion af kyllinger samt ammekøer og opdræt af kvier på Sdr Lourupvej 38, 6690 Gørding.

Revurderingen omfatter produktion af kyllinger samt ammekøer og opdræt herunder drift af stalde, gødningsopbevaringsanlæg m.v. Revurderingen omfatter ikke drift af udspretningsarealer.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ejendoms- og bedriftsoplysninger

Revurdering af miljøgodkendelse gælder for husdyrbruget beliggende Sdr Lourupvej 38, 6690 Gørding, matrikel nr. 5a m.fl. Lovrup By, Gørding. Ejendomsnummeret er 5610309165. Bedriftens CVR nr. er 38520822 og CHR nr. er 44103. Husdyrbruget ejes af I/S Gammelbro v. Jesper Bennedsen og Kurt Bennedsen. Jesper Bennedsen har ansvaret for driften af kyllingeproduktionen.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at ejendommen drives som beskrevet i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

I forbindelse med revurderingen fastsættes enkelte nye vilkår for husdyrbrugets drift. Desuden ophæves enkelte af de eksisterende vilkår i miljøgodkendelsen fra 2017. De vilkår, der ikke ophæves, er forsat gældende.

Med hjemmel i § 39, jf. § 41 og 43a i husdyrbrugloven¹ meddeler Esbjerg Kommune herved påbud om følgende vilkår for drift af husdyrbruget:

Vilkår, der er overført fra tidligere miljøgodkendelse, er angivet med følgende bogstav:

A. = vilkår fra miljøgodkendelsen fra maj 2017

Ophævelse af vilkår

1. Vilkår nr. 6, 7, 8, 18, 19, 20, 21, 22 og 37 i miljøgodkendelsen fra maj 2017 ophæves.

Husdyrproduktion

2. A Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

---

¹ Bekendtgørelse af lov nr. 520 af 1. maj 2019 om miljøgodkendelsen m.v. af husdyrbrug

	Antal årsdyr	Antal producerede dyr	DE	Antal måneder på græs pr. år - indenfor udbringningsarealet	Antal måneder på græs pr. år - udenfor udbringningsareal
Kvier/stude, tung race (6 -22 mdr.), Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	158		68,92		
Kvier/stude, jersey (6 -22 mdr.), Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	61		20,62		
Småkalv, tung race (4-6 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	20		6,07		
Småkalv, jersey (4-6 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	8		1,80		
Slagtekyllinger, 35 dage		488.000	161,59		
Ammeko 400-600 kg Dybstrøelse (hele arealet)	6				12
I alt			262,8		

3. A Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 31. juli ikke overstige 262,8 dyreenheder.
4. A Der må på intet tidspunkt være mere end 112 tons kyllinger (40 kg/m²) på stald ad gangen.

Indretning og drift

5. A Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
6. A Husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes, så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.
7. Totaldepositionen med ammoniak til naturpunkt 3 jf. kort 2a og tabel 3 må maksimalt være 0,3 kg N/ha/år ved udgangen af 2048. Redegørelse og dokumentation for at kravet til ammoniakdeposition er opfyldt skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest ved udgangen af 2048.

Husdyrgødning

8. A Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign. skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
9. A Påfyldning af gyllevogne og lignende skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Energi- og vandforbrug

10. A Der skal foretages en årlig registrering af vand- og energiforbrug tilknyttet husdyrproduktionen. Registreringen gemmes i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
11. A Ventilationsanlægget skal kontrolleres mindst en gang pr. år af egnet firma. Anlægget serviceres og justeres i henhold til producentens beskrivelse af optimal drift. Dokumentation for udført service, skal kunne forevises ved miljøtilsyn.

Råvarer og hjælpestoffer

12. A Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
13. A Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
14. A Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

15. A Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
16. A Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ammoniakfordampning - varmeveksler

1. Installation af varmeveksler

- 17. Der skal installeres mindst 1 stk. Rokkedahl varmeveksler, ACU Clima+200 i kyllingestalden til reduktion af ammoniakfordampningen.
- 18. Der skal inde i kyllingestalden, hvor der er indsat varmeveksler, installeres ventilatorer til recirkulering af luften, og de skal have en samlet kapacitet som angivet under punkt 2.
- 19. Vaskevand fra varmeveksleren skal ledes til opsamlingsbeholder.
2. Kapacitetskrav

- 20. Varmeveksleren skal kunne levere mindst 0,6 m³ luft pr. time pr. kylling i stalden og mindst 0,3 m³ luft pr. time pr. kg kylling ved maksimal belægning i stalden. Med en maksimal belægning på 55.000 stk. eller 117.120 kg i kyllingestalden svarer dette til hhv. 33.000 m³ luft pr. time og 35.136 m³ luft pr. time.

21. Ventilatorerne til recirkulering af luften inde i stalden skal levere en samlet kapacitet på mindst 1,3 m³ luft pr. time pr. kylling og mindst 0,65 m³ luft pr. time pr. kg kylling ved maksimal belægning i stalden. Med en maksimal belægning på 117.120 kg eller 55.000 stk. i kyllingestalden svarer dette til hhv. 71.500 m³ luft pr. time og 76.128 m³ luft pr. time.

3. Driftstid

22. Varmeveksleren skal levere al ventilation i stalden frem til ventilationsbehovet overstiger varmevekslerens kapacitet. Ved højere ventilationsbehov skal varmeveksleren levere den luftmængde der svarer til kapacitetskravene, der er nævnt under punkt 2.
23. Når ventilationsbehovet overstiger 4 m³ luft pr. time pr. kylling må varmeveksleren slukkes. Dette svarer til 220.000 m³ luft pr. time ved fuld belægning i stalden.
24. Recirkuleringsventilatorerne skal levere den luftmængde, der svarer til kapacitetskravene nævnt under punkt 2.

4. Vedligeholdelse og service

25. Efter hver produktionscyklus skal varmeveksleren rengøres og dens filter udskiftes i henhold til vaskevejledning fra leverandøren. Denne vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
26. Hvis der opstår driftsstop eller fejl på varmeveksleren skal dette afhjælpes hurtigst muligt.
27. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end to uger.
28. Der skal foretages årligt eftersyn efter leverandørens anvisning.

5. Dokumentation for drift

29. Der skal føres en logbog for varmeveksleren, indeholdende registreringer om
- a) Varmevekslerens driftstid evt. ved montering af timetæller på varmeveksleren.
  - b) Tidspunkter for rengøring herunder udskiftning af filtre samt vedligehold
  - c) Eventuelle fejl/driftsstop og varighed heraf.
30. Logbog og rapporter fra servicebesøg skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Spildevand

31. A Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra den nye stald og plansiloen, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.
32. A Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.

33. A Vaskevand fra rensning af staldene skal opsamles i beholder og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i Bekendtgørelse om anvendelse af gødning². Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene.

Lugt

34. A Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

Støj

35. A Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningssparcel, herunder fra stalden og gyllebeholder, må i intet punkt målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

	Tidsrum	max. lydniveau
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

36. A Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen."

² Bekendtgørelse nr. 1551 af 2. juli 2021 om anvendelse af gødning

Støv

37. A Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

38. A Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
39. A Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

40. A For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.
41. A Lyset i kvægstaldene skal i tidsrummet 00:00-05:00 slukkes eller sænkes til 25 lux.

Landskabelige værdier

42. A Byggeriet skal opføres som ansøgt med hensyn til højde, størrelse, farvevalg og fysisk udformning.
43. A Der skal etableres 3-rækket læhegn nord og syd for byggeriet. Placering af de nye læhegn fremgår med grønt på kort 4. Eksisterende læhegn (markeret med blå på kort 4) skal bevares og genplantes, såfremt der er større huller end 5 m i beplantningen. Al ny-beplantning skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske.

Generelle vilkår

Egenkontrol

44. A Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid gældende husdyrproduktion på ejendommen. Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber, slagteriafregninger eller lign. Denne registrering skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om husdyrholdets størrelse (vilkår 1).

Ophør

45. A Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Krav til udnyttelse af godkendelse

46. A Vilkårene i miljøgodkendelsen skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor udnyttelse af godkendelsen påbegyndes.
47. A Godkendelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse. Med udnyttet menes, at der er iværksat bygge- og anlægsarbejde.
48. A Hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, jf. dog vilkåret ovenfor.

Retsbeskyttelse og revurdering

Det følger ingen særlig retsbeskyttelse på vilkår meddelt i forbindelse med revurdering af en miljøgodkendelse.

Vilkårene kan til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. § 40 stk. 2, hvis

1. der er væsentlige ændringer i bedst tilgængelige teknik
2. der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning
3. forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse
4. forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved revurderingen
5. det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Miljøgodkendelser skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering jf. § 39 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug. Det er derfor planlagt at foretage næste revurdering senest i 2032.

Tidspunktet for næste planlagte revurdering kan dog ændre sig. Ifølge § 41 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug, skal en kommune tage en godkendelse af et IE-husdyrbrug³ op til revision, når der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste del af husdyrbrugets aktiviteter. Denne revurdering skal tilrettelægges således, at husdyrbruget kan overholde vilkår, fastsat på baggrund af BAT-konklusionen, senest 4 år efter BAT konklusionen er offentliggjort.

Øvrige forhold

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

---

³ Betegnelsen IE-husdyrbrug dækker over svine- og fjerkræbrug, som overstiger det antal stipladser, der fremgår af husdyrbruglovens §16a stk. 2.

Den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal underrette kommunen ved manglende overholdelse af vilkår og bindende lovkrav, og skal straks træffe foranstaltninger for at sikre, at vilkårene og de bindende lovkrav igen overholdes.

Da anvendelsen af halmhuset har ændret sig ift. byggetilladelse fra 2017 skal der indsendes ny byggeansøgning i overensstemmelse med vilkår 8 i byggetilladelsen.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 22. marts 2022 på Esbjerg Kommunes hjemmeside og Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber den 19. april 2022 kl. 23:59.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren, Styrelsen for Patientsikkerhed, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret.

En klage skal indsendes via Klageportalen. Klageportalen kan findes via forsiden på www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger sig på med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indsendes uden om Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Esbjerg Kommune. Anmodningen sendes så vidt muligt elektronisk til miljo@esbjergkommune.dk eller pr. brev til Esbjerg Kommune, Natur- og Vandmiljø, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. Esbjerg Kommune sender herefter anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret er 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Som udgangspunkt har en eventuel klage opsættende virkning. Det er Miljø- og Fødevareklagenævnet der behandler klagen og som kan oplyse, om, hvorvidt klagen har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for revurdering af miljøgodkendelsen på Sdr Lourupvej 38, 6690 Gørding.

Hovedformålet med en revurdering af husdyrbrugets miljøgodkendelse er at vurdere, om beskyttelsen af miljøet gennem de stillede vilkår i miljøgodkendelsen fortsat er tilstrækkeligt, eller om det er nødvendigt at ajourføre vilkårene i lyset af den teknologiske udvikling.

Lovgrundlag

Revurdering af miljøgodkendelser på husdyrbrug behandles efter reglerne i §§ 39-41 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴ samt efter §§ 39-43a i husdyrbrugloven⁵.

Miljøgodkendelser af husdyrbrug skal regelmæssigt tages op til revurdering. Den første revurdering sker 8 år efter godkendelsen er meddelt, og de efterfølgende revurderinger skal ske mindst hvert 10. år. Dog skal kommunen tage en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revision, hvis EU-kommissionen offentliggør en BAT konklusion.

Den 21. februar 2017 blev der offentliggjort nye BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ og svin. Husdyrbruget skal derfor overholde de regler, der er udarbejdet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen på baggrund af BAT-konklusionen.

En revurderingsafgørelse er ikke en ny godkendelseshandling, men kan i stedet betragtes som et supplement til den eksisterende miljøgodkendelse. En revurdering kan derfor ikke indeholde udvidelse eller ændring af den oprindelige miljøgodkendelse, der kan medføre forøget forurening.

Kommunes afgørelse om revurdering skal resultere i en afgørelse, hvor vilkårene i den oprindelige godkendelse enten skærpes ved påbud, eller hvor kommunen ikke finder anledning til at skærpe vilkårene.

Kommunen kan meddele påbud hvis:

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- 2) forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- 5) det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

---

⁴ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021)

⁵ Bekendtgørelse af lov nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Beskrivelse af husdyrbruget

Baggrund for afgørelsen

Esbjerg Kommune har den 24. maj 2017 meddelt miljøgodkendelse til en kyllinge-produktion samt ammekøer og opdræt af kvier (kviehotel) på Sdr Lourupvej 38, 6690 Gørding. Miljøgodkendelsen er meddelt efter § 12 stk. 2 i daværende husdyrbruglov.

Til brug for revurdering af miljøgodkendelsen er der foretaget beregninger i det it-baserede ansøgningssystem (skema nr. 229603). Beregningerne er foretaget på baggrund af netto-produktionsarealer i staldene.

I forbindelse med sagsbehandlingen har der været behov for supplerende oplysninger. Der har været afholdt møde på ejendommen, og der har været korrespondance med ansøger.

Dyreholdets størrelse

Det nuværende godkendte dyrehold fremgår af tabel 1. Beregning af antal dyreenheder (DE) er siden ophørt. Derfor angives antal DE i ud fra de normer, der var gældende på tidspunktet for godkendelsen i 2017.

Dyreart/staldsystem	Godkendt 2017		Antal måneder på græs
	Antal	DE	
Slagtekyllinger, 35 dage – gulvdrift	488.000	161,59	-
Ammekøer (400-600 kg) Dybstrøelse hele arealet	6	3,75	12
Småkalve, jersey (4-6 mdr.) Dybstrøelse hele arealet	8	1,80	-
Småkalve, tung race (4-6 mdr.) Dybstrøelse hele arealet	20	6,07	-
Kvier/stude, jersey (6-22 mdr.) Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	61	20,62	-
Kvier/stude, tung race (6-22 mdr.) Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	158	68,92	-
I alt		262,8	

Tabel 1: Husdyrbrugets dyrehold. Dyreenheder er beregnet efter bilag 1 i bekendtgørelse om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (BEK. nr. 1324 af 15.11.2016).

Ifølge Esbjerg Kommunes miljøgodkendelse, er der givet godkendelsen til en produktion på slagtekyllinger, ammekøer og opdræt svarende til i alt 262,8 DE.

Miljøgodkendelsen omfatter udvidelse af dyreholdet (slagtekyllinger) og etablering af: kyllingestald og veranda, halmlade, 3 stk. glasfibersiloer á ca. 63 m³, 3 stk. stålsiloer á ca. 163 m³, plansilo på 500 m² (til ensilage), opstilling af halmfyr og samletank på 20 m³ til vaskevand fra kyllingestald.

Verandaen til slagtekyllingestalden, en fodersilo og plansiloen er endnu ikke etableret. Førnævnte kan etableres indenfor rammerne af miljøgodkendelsen fra maj 2017 indtil maj 2023.

Esbjerg Kommune skal foretage en nærmere vurdering af, om miljøgodkendelsen fra 2017 er udnyttet, og om der har været kontinuitetsbrud i husdyrproduktionen, og om der hermed er sket delvis bortfald af produktionsretten. Hvis en godkendelse

ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år⁶.

Stalden til slagtekyllinger er bygget i 2017/18, og der er indsat kyllinger. Der er ligeledes både ammekøer og opdræt på husdyrbruget.

Med udnyttet menes, at de godkendte bygningsanlæg er etableret, og der produceres mindst 25 % af det godkendte antal dyr.

Husdyrbruget har som tidligere nævnt seks år fra miljøgodkendelsen er meddelt til at udnytte miljøgodkendelsen fuldt ud, og det er derfor tidligst efter seks år, man kan vurdere om miljøgodkendelsen er fuldt ud udnyttet.

I miljøgodkendelsen fra 2017 er der stillet vilkår nr. 1 og 2 til maksimalt dyrehold og staldindretning samt variation i dyreholdet. Disse vilkår gælder fortsat, ligesom vilkår nr. 36 om egenkontrol af husdyrproduktionen fortsat gælder.

Ændringer på husdyrbruget siden miljøgodkendelse i 2017

Halmladen er blevet opført ca. 15 m længere mod nord i forhold til den placering, der blev godkendt med miljøgodkendelsen fra 2017.

Halmfyret inkl. 12 m høj skorsten var oprindeligt planlagt etableret mellem halmladen og kyllingestalden. Fyringsanlægget er i stedet blevet etableret inde i laden med halm og skorstenen ved den sydlige facade på halmladen.

Esbjerg Kommune vurderer, at disse ændringer er af bagatelagtig karakter i miljø-mæssig øjemed, og ændringerne udløser ikke krav om ny miljøgodkendelse. Det bemærkes dog, at ændringerne udløser krav om en ny byggetilladelse, se afsnittet "Øvrige forhold".

Staldanlæg og opbevaring af gødning

På husdyrbruget er der følgende stalde og gødningsopbevaringsanlæg som vist på kort 1.

Miljøgodkendelsen fra 2017 er blevet delvist udnyttet, idet slagtekyllingestald, halmlade m.v. er blevet opført. Verandaen til slagtekyllingestalden, én fodersilo og plansiloen, der også blev godkendt, er endnu ikke etableret.

---

⁶ §55 stk. 3 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (Bekendtgørelse nr. 2225 af 11. november 2021).

Kort 1: Situationsplan.

Fordelingen af dyr og staldsystemer i de enkelte stalde fremgår af tabel 2.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
kalve	253	Naturlig ventilation	6 m	(#457712) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse (#457710) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0 12	69 0
kvier	1525	Naturlig ventilation	6 m	(#457721) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	823
Veranda	702	Blandet ventilation	3 m	(#457862) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	702
Slagtekyllinger	3042	Blandet ventilation	6 m	(#465654) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	2928
Sum						4522

Tabel 2: Oversigt over staldsystemer og produktionsarealer i de enkelte stalde.

Der ændres ikke på husdyrbrugets praksis med opbevaring og håndtering af husdyrgødning.

I den oprindelige miljøgodkendelse er der stillet vilkår vedr. overpumpning gylle og påfyldning af gyllevogne og lignende (vilkår nr. 9 og 10). Disse vilkår gælder stadig.

I miljøgodkendelsen fra 2017 er der også stillet vilkår (nr. 8) om direkte udbringning eller afhentning af dybstrøelse fra kyllingestalden for at reducere ammoniakemissionen. Dette tiltag er ikke længere optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste over godkendte tiltag. Vilkåret ophæves hermed.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Med begrebet "bedst tilgængelig teknik" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter.

Den "bedste tilgængelige teknik" for IE-husdyrbrug er beskrevet i EU kommissionens BAT konklusion for "Intensivt opdræt af fjerkræ og svin" offentliggjort d. 21. februar 2017⁷.

BAT konklusionen anvendes ved vurderingen af, om husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af "bedst tilgængelig teknik (BAT)". I afsnittene herunder er der en gennemgang af de emner, som indgår i BAT konklusionen.

For en lang række parametre, er teknikkerne fra BAT konklusionen implementeret via regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Miljøledelsessystem

⁷ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/302 af 15. februar 2017 om fastsættelse af BAT (bedste tilgængelige teknik) -konklusioner i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU for så vidt angår intensivt opdræt af fjerkræ eller svin.

IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem. Den ansvarlige på husdyrbruget skal formulere en miljøpolitik, og der skal fastsættes konkrete miljømål. Den ansvarlige kan selv bestemme, hvilket miljøledelsessystem der anvendes, men skal sørge for at kunne dokumentere, at kravene overholdes.

Kravene kan overholdes ved brug af et certificeret miljøledelsessystem (EMAS eller ISO 14.001), eller husdyrbruget kan vælge et mindre omfattende system.

Miljøstyrelsen har udviklet to systemer, der frit kan anvendes. Miljøstyrelsens nye mini miljøledelsessystem sikrer, at husdyrbruget nemt kan overholde kravene og fremlægges dokumentation herfor. Det andet er et mere omfattende miljøledelsessystem med en række bilag, som kan bruges efter behov. Begge miljøledelsessystemer er frit tilgængelige på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Kravet om miljøledelse er implementeret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen som generelle regler. IE-husdyrbrug skal have miljøledelse fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget bliver revurderet. Der følges op på brug af miljøledelsessystem i forbindelse med de årlige indberetninger og de lovpligtige miljøtilsyn på husdyrbruget i overensstemmelse med Miljøstyrelsens helpdesk-svar "Revurdering og miljøledelse" af 6. maj 2020.

Godt landmandskab

I henhold til BAT konklusionen er det BAT at sikre en korrekt og hensigtsmæssig placering af husdyrbruget, at ansatte har den nødvendige oplæring og uddannelse, at udarbejde beredskabsplaner der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser, sikre regelmæssig kontrol, reparation og vedligehold af udstyr m.v. samt opbevare døde dyr på en måde, der forhindrer eller reducerer emissioner.

Placering af husdyrbruget

Hensigtsmæssig placering af husdyrbruget er vurderet i forbindelse med meddelelse af godkendelsen og er bl.a. reguleret via gældende afstandskrav, og de beskyttelsesniveauer der gælder i medfør af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Uddannelse og oplæring af personale

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsætter krav om, at personalet oplæres i relevant lovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning og -styring og reparation og vedligehold af udstyr. Formålet er at undgå uheld og utilsigtet forurening.

Oplæringsmateriale skal være tilgængelig for personalet og skal kunne fremvises ved miljøtilsyn. Miljøministeriet og Miljøstyrelsen har i samarbejde med SEGES udarbejdet et vejledende oplæringsmateriale, som husdyrbruget kan tage udgangspunkt i.

Husdyrbruget drives og passes af de to ejere. Der er ikke ansat medarbejdere til pasning af dyrene.

Hvis der på sigt bliver ansat personale, der skal indgå i pasning af husdyrbruget, så vil der blive informeret om ejendommens miljøgodkendelse og relevante regler samt udarbejdet materiale til instruktion og oplæring.

Kontrol, vedligehold, reparation og beredskab

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der krav om, at husdyrbruget skal udarbejde en plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligehold af husdyrbruget

og materiel. Hensigten med den forebyggende plan er at minimere risikoen for forurening. Miljøministeriet og Miljøstyrelsen har i samarbejde med SEGES udarbejdet et vejledende materiale med et eksempel på, hvordan en kontrolplan kan udformes.

Formålet er at forebygge uheld, og der er ligeledes jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav om, at husdyrbruget skal have en beredskabsplan.

- Der er iværksat et kontrol-, reparations- og vedligeholdelsesprogram med henblik på at forebygge uheld.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, der har til formål at forhindre/minimere miljøskade i tilfælde af uventede hændelser.
- Gyllebeholdere kontrolleres visuelt mindst én gang årligt og de lovpligtige kontroller af gyllebeholdere overholdes.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnligt med henblik på at sikre, at der ikke opstår uhygiejniske forhold.
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser og ventilationskanaler bliver rengjort efter hver tømning af sektionerne.
- Forbruget af energi, vand og foder registreres i driftsregnskabet og kontrolleres for uregelmæssigheder.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsventiler for at undgå spild.
- Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt for at undgå spild.
- Foderanlæg justeres jævnligt, således tilpasses den udfodrede mængde løbende til dyrets vækst og behov.

Da udarbejdelse af beredskabsplan er blevet et generelt krav, ophæves vilkår nr. 37 i miljøgodkendelsen fra 2017. Vilkåret omhandler krav om beredskabsplan.

Døde dyr

Opbevaring af døde dyr er reguleret via bekendtgørelse om opbevaring af m.m. af døde produktionsdyr⁸.

Kommunens vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med de nævnte tiltag og ved at følge de generelle regler har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Der følges op på, om de generelle regler efterleves i forbindelse med det lovpligtige miljøtilsyn på ejendommen og de årlige indberetninger.

Fodring

For at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles med husdyrgødningsgen, er der i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav om, at der skal anvendes enten fasefodring, reduceret indhold af råprotein, eller et eller flere fodertilsetningsstoffer.

For at reducere den samlede mængde fosfor der udskilles, skal husdyrbruget som minimum anvende fasefodring, fytase eller letfordøjeligt uorganisk fosfat.

- Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for dyregruppen og vækstperioden.

---

⁸ Bek. nr. 558 af 1. juni 2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

- Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor fodring. Herved optimeres fodringen, så unødigt spild af råvarer undgås.
- Der anvendes fasefodring, dvs. foderet er tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, så udskillelsen af næringsstoffer reduceres.
- Der tilsættes fytase til foderet med henblik på at reducere dyrenes udskillelse af fosfor.
- Dyrene tildeles foder, der vha. en god aminosyrebalance opnår et reduceret indhold af råprotein, så den samlede udskillelse af kvælstof reduceres.

Der er miljøgodkendelsen fra 2017 stillet vilkår (nr. 6 og 7) til tilsætning af fytase til foderblandinger og fasefodring af kyllingerne. Tilsætning af fytase til foder og fasefodring er efterfølgende blevet et generelt krav på IE-husdyrbrug jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. På den baggrund ophæves vilkårene 6 og 7.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med de nævnte tiltag og ved at følge de generelle regler har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Effektiv vand- og energiudnyttelse

I henhold til BAT konklusionen er det BAT at registrere vandforbruget, at opspore og udbedre lækager og herunder at kontrollere drikkevandsudstyr, anvende højtryksrensere til rengøring og genbruge uforurenede regnvand som rens vand.

Krav til effektiv vandudnyttelse er implementeret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen via regler om plan for kontrol og vedligehold, som bl.a. skal omfatte udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes, og frekvensen for løbende indstilling skal sikres i planen.

- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at nedbringe vaskevandsforbruget. Ved vask af loft i kyllingestald spildes vand på gulvet, som derved genbruges til iblødsætning.
- Drikkevandssystemerne i kyllingestalden er forsynet med ventiler hen over foderkrybberne for at undgå spild. I kvægstalden er der drikkekar.

Det er desuden BAT at anvende højeffektive varme-, køle- og ventilationssystemer, at anvende naturlig ventilation eller have grundig isolering af stalde, hvis naturlig ventilation ikke er muligt at anvende energieffektiv belysning og at anvende varmeindvinding.

Krav om energieffektiv belysning er indarbejdet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Her fremgår det, at husdyrbruget er forpligtiget til at anvende energieffektiv belysning, og at denne pligt indtræder ved ændring eller udskiftning af eksisterende belysningssystem. Samtidig skal planen for kontrol og vedligehold også omfatte varme, køle- og ventilationssystemer og luftrensningssystemer.

- Ventilationsanlægget justeres min. 2 gange årligt til hhv. sommer/vinterindstillinger for at modvirke unødigt energiforbrug.
- Ved udskiftning af lyskilder i stalde m.v. indsættes der energieffektiv belysning f.eks. i form af LED eller anden energieffektiv lyskilde.
- Staldene oplyses dels af dagslys gennem vinduer og ovenlys, så elforbruget til belysning er lavt. Der er ikke vinduer i kyllingestalden. I kvægstaldene er der åben i siderne.
- Der er timer/sensorstyring af belysning, så der kun forbruges el, når der er behov.

- Der anvendes frekvensregulerede ventilatorer i alle stalde, der sammenlignet med traditionelle spjældregulerede ventilatorer bruger mindre energi. Der er mekanisk ventilation i kyllingestalden. I kvægstaldene er der naturlig ventilation.
- Ventilationsanlægget er automatisk styret og op- eller nedjusteres automatisk efter behov.
- Kyllingestalden opvarmes med halmfyr, og der er varmeveksler installeret til varmegenindvinding af varmen i ventilationsluften.

Der er i miljøgodkendelsen fra 2017 stillet vilkår (nr. 11 og 12) til årlig registrering af vand- og energiforbrug, og til årlig kontrol af ventilationsanlægget for at sikre optimal drift. Disse vilkår fastholdes.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til effektiv vand- og energidnyttelse har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Spildevand

Teknikker fra BAT konklusionen er indarbejdet i dansk lovgivning, hvor der generelt er krav om, at regnvand og øvrigt spildevand skal holdes adskilt. I medfør af bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning⁹ er der bl.a. krav om, at afløb fra mødding- og ensilagepladser skal ledes til opsamlingsanlæg. Samtidig skal møddingpladser indrettes således, at overfladevand ikke kan løbe ind på pladsen. Desuden er der krav til, hvornår og hvordan spildevand må udbringes.

I forbindelse med revurdering skal det vurderes, om husdyrbruget drives sådan, at vandforbruget reduceres mest muligt. Minimering af vandforbrug er med til at reducere mængden af spildevand.

På husdyrbruget er der ikke møddingsplads, hvorfra der kan opsamles spildevand. Der er heller ikke udendørs plansiloer. Den godkendte udendørs plansilo er endnu ikke etableret.

Fra kyllingestalden er der installeret drikkeventiler, som minimerer spild. Derudover vil der være spildevand i forbindelse med vask mellem holdene.

Der er i miljøgodkendelsen fra 2017 stillet vilkår (nr. 23 – 25 til afløbsplan med oversigt over afløbsforhold med spildevand, og der er stillet vilkår til, at drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes så unødigt spild undgås. Endelig er der stillet vilkår til opsamling af vaskevand fra kyllingestalden og kapacitet af opsamlingsbeholderen. Disse vilkår gælder fortsat.

I vilkår nr. 25 henvises til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Denne bekendtgørelse er efterfølgende delt i to nye bekendtgørelser. Der laves derfor en redaktionel navnekorrektur i vilkår nr. 25 i miljøgodkendelsen fra 2017 med henvisning til gældende bekendtgørelse, som er Bekendtgørelse om anvendelse af gødning¹⁰.

Esbjerg Kommune vurderer, at der i den konkrete sag ikke er behov for yderligere vilkår til at minimere mængden af spildevand.

⁹ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 1551 af 2. juli 2021 om anvendelse af gødning

Støj

Husdyrproduktions påvirkning af omgivelser med støj er vurderet i forbindelse med miljøgodkendelsen.

Det blev på godkendelsestidspunktet vurderet, at driften af husdyrbruget kunne ske uden at medføre væsentlige støjgener for omboende. Der er siden godkendelsen er meddelt ikke sket væsentlige ændringer i støjkilder og deres placering, ligesom antallet af transportere og til- og frakørselsforhold er uændret.

Der leveres tørfoder til kyllingerne ca. 1 gang ugentlig. Foderet blæses i fodersiloer.

Udmugning i kyllingestalden sker 6 gange årligt.

Der ensileres græs og majs én gang årligt om efteråret, hvor græs og majs samensileres.

Esbjerg Kommune vurderer, at der ikke siden godkendelsen er meddelt er fremkommet nye oplysninger om støjforureningens skadelige virkning, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, og at forureningen i øvrigt ikke går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse. Med hensyn til støj, er der ligeledes ikke sket væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, som giver mulighed for at nedringe støjen betydeligt.

Der er i miljøgodkendelsen fra 2017 stillet vilkår (nr. 27 og 28) til maksimal støjbelastning og evt. måling af støjgener. Disse vilkår gælder stadig.

Esbjerg Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget med hensyn til støj fortsat forebygges og begrænses forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Støv

IE-husdyrbrug skal sikre, at støvforurening fra staldanlægget reduceres. I husdyr-godkendelsesbekendtgørelsen er der derfor indarbejdet krav om, at husdyrbruget som minimum skal enten reducere støv ved kilden, anvende en metode til at binde støv i staldanlægget eller behandle afgangsluften ved hjælp af et luftrensningssystem.

Ved indsættelse et nyt hold kyllinger strøs med høvlspåner. Der er desuden varmeveksler i kyllingestalden, som opfanger en del af støvpartiklerne i ventilationsluften.

Al halm og strøelse håndteres indendørs.

I miljøgodkendelsen fra 2017 er der vilkår nr. 29 vedr. støvgener udenfor ejendommens areal. Dette vilkår gælder uændret.

Ved at følge gældende lovgivning vurderes husdyrbruget således at leve op til anvendelse af BAT.

Lugt

Husdyrproduktions påvirkning af omgivelser med lugt blev vurderet i forbindelse med miljøgodkendelsen. Det blev på godkendelsestidspunktet vurderet, at driften af husdyrbruget kunne ske uden at medføre væsentlige lugtgener for omboende.

Der er siden godkendelsen er meddelt ikke ændret på husdyrbrugets ventilationssystem og håndtering, opbevaring eller udbringning af husdyrgødning.

Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med revurderingen sikre, at beskyttelsesniveauet for lugt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt. Såfremt IE-husdyrbruget ikke overholder geneniveauerne, skal kommunalbestyrelsen ved inddragelse af proportionalitetshensyn vurdere, om der er grundlag for at fastsætte vilkår om anvendelse af relevante BAT-teknologier på Miljøstyrelsens Teknologiliste.

I nedenstående tabel vises resultaterne af lugtgeneberegningerne, der er foretaget til nærmeste nabo uden landbrugspligt (Fællesvirkevej 2), samlet bebyggelse (øst for Gørding) og byzone (erhvervsområde nord for Gørding). Beregningen er foretaget i en scenarieberegning (skema nr. 232631).

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits-afstand	Genekriterie overholdt
Fællesvirkevej 2 	0	NY	218,6	174,9	312,8	Ja
Lokalplanområde øst for Gørding 	0	NY	496,4	496,4	2786,4	Ja
Erhvervsområde nord for Gørding 	0	NY	662,8	662,8	2787,1	Ja

Lugtberegningen viser, at lugtgenekriterierne kan overholdes for såvel nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, byzone og samlet bebyggelse. Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentlig generende.

På den baggrund vurderes det, at det ansøgte, ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for omboende. Der er dermed ikke grundlag for at vurdere, om der er behov for at fastsætte vilkår om anvendelse af bestemte BAT-teknologier.

Al husdyrgødning fra kyllingerne køres bort fra ejendommen straks ved udmugning.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår nr. 26, om at husdyrbrugets drift ikke må give anledning til unødige gener for omgivelserne.

Der er desuden i miljøgodkendelsen fra 2017 stillet vilkår nr. 3 om maksimal tons kyllinger på stald, og der er stillet vilkår nr. 5 om, at husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.

Disse vilkår vil fortsat være gældende.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til lugt forebygger og begrænser forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Opbevaring af husdyrgødning

De teknikker fra BAT konklusionen, der er indarbejdet i dansk lovgivning, er bl.a. krav om overdækning af opbevaringslagre med fast og flydende husdyrgødning. I praksis omrøres gyllebeholdere derfor kun forud for udbringning. Desuden er der krav til kapacitet af opbevaringslagre, særlige krav til styrke og tæthed af opbevaringsanlæg for husdyrgødning, ligesom der også er krav om, at gyllebeholdere skal kontrolleres hvert 10 år af en autoriseret kontrollant.

Der er desuden krav om, at gyllebeholdere der er placeret således, at der er risiko for afstrømning til vandløb og søer i forbindelse med uheld skal kontrolleres hvert 5 år, have monteret alarmsystem og i nogle tilfælde også beholderbarrierer.

BAT konklusionen angiver også, at der årligt bør foretages et eftersyn af beholderen. Dette er indarbejdet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen via reglerne om plan for kontrol og vedligehold.

Ved at følge gældende lovgivning vurderes husdyrbruget således at leve op til anvendelse af BAT.

Udbringning af husdyrgødning

De teknikker fra BAT konklusionen, der er indarbejdet i dansk lovgivning, er bl.a. harmonikrav, bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i marken samt krav til kvælstofudnyttelse. Der er endvidere krav om, at der skal planlægges samt føres journal over gødningsudbringningen, hvilket foretages via mark- og gødningsplaner. Desuden er der fastsat specifikke regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.

Ved at følge gældende lovgivning, vurderes husdyrbruget således at leve op til anvendelse af BAT.

Ammoniakemission fra ejendommen

Den maksimale tilladte ammoniakemission fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Husdyrbrugets årlige ammoniakemission beregnes til 3.237 kg NH₃-N. Da dette niveau for ammoniakemission er lig eller mindre end det beregnede BAT-krav på 3.237 kg NH₃-N vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har reduceret ammoniakemissionen svarende til emissionen ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er knyttet til valg af staldsystem/-teknologi og opbevaring af husdyrgødning. I den konkrete ansøgning anvendes følgende virkemidler:

- Kalve på dybstrøelse.
- Kvier i sengebåse med spalter.
- Kyllinger på fast gulv.
- Varmeveksler med effekt på 30% på ammoniakemissionen i kyllingestald.

I miljøgodkendelsen fra 2017 er der stillet vilkår til varmeveksleren herunder drift og vedligehold m.v. Disse vilkår ophæves og erstattes af en række nye vilkår, som Miljøstyrelsen har vurderet at varmeveksleren skal leve op til for at kunne levere de 30 % ammoniakemission i kyllingestalden. Vilkårene stammer fra Teknologilisten.

Husdyrbrugets påvirkning af naturområder er beskrevet og vurderet i afsnittet "husdyrbrugets påvirkning af beskyttet natur"

Overvågning af emissioner

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der stillet krav om, at IE-husdyrbrug årligt skal indsende følgende til kommunen:

- 1) Logbøger for eventuel miljøteknologi
- 2) Dokumentation for miljøledelse
- 3) Logbøger over gennemførte kontroller (jf. plan for kontrol, reparation og vedligehold)
- 4) Dokumentation for overholdelse af fodringskrav.

Ved at leve op til disse regler og i øvrigt følge landsdækkende regler om indberetning til gødningsregnskab og lignende, vurderes husdyrbruget at leve op til reglerne for overvågning af emissioner.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter.

I forbindelse med næste revurdering af miljøgodkendelsen vil der ske en vurdering af hvorvidt husdyrbruget fortsat opfylder kravene til anvendelse af "bedste tilgængelige teknik".

Husdyrbrugets påvirkninger af beskyttet natur

De beskyttelsesniveauer der er fastlagt i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug gælder ikke for revurderinger. Dog med den undtagelse, at såfremt der er kategori 1 og kategori 2 natur, hvor grænsen for totaldeposition af ammoniak ikke er overholdt, skal der i revurderingen fastsættes en frist for hvornår totaldepositionskravet skal være overholdt.

Habitatdirektivet er i dansk lovgivning implementeret gennem bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter¹¹ (Habitatbekendtgørelsen). Af habitatbekendtgørelsen fremgår hvilke sager, jf. husdyrloven, der direkte er omfattet af krav om habitatvurdering. Revurderingen af miljøgodkendelser er ikke omfattet af kravet, og der skal derfor som udgangspunkt ikke foretages en habitatvurdering.

Det følger dog af habitatdirektivets artikel 6 stk. 2, at en bestående aktivitet ikke må føre til betydelige konsekvenser for direktivets målsætninger. Dette hensyn er løftet i Naturbeskyttelseslovens kapitel 2a og skal således heller ikke reguleres i en sag om revurdering.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

På husdyrbruget sker der påvirkning af omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra stalde og anlæg til opbevaring af husdyrgødning.

Ved revurderingen skal det sikres, at husdyrlovens beskyttelsesniveau er overholdt mht. kategori 1 og 2 naturtyper. Nedenstående tabel viser totalbelastningen af kvælstof til de nærmeste kategori 1 naturtyper og til nærmeste kategori 2 naturtype.

---

¹¹ Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

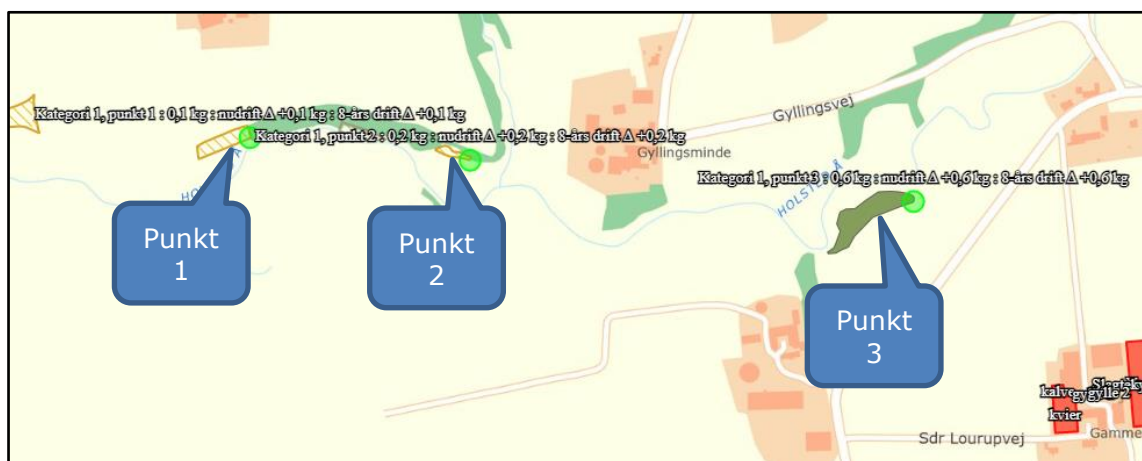
Naturpunkt		Afstand	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Natur-kategori	Kumulation (Antal andre husdyrbrug der bidrager)	Beskyttelsesniveau
1	Overdrev	Ca. 1.200 m	0,1	1	2 eller derover	0,2 kg N/ha/år
2	Overdrev	Ca 900 m	0,2	1	2 eller derover	0,2 kg N/ha/år
3	Rigkær	Ca. 365 m	0,6	1	2 eller derover	0,3 kg N/ha/år
4	Overdrev	Ca. 600 m	0,2	1	2 eller derover	0,2 kg N/ha/år
5	Overdrev	Ca. 875 m	0,2	1	2 eller derover	0,2 kg N/ha/år
6	Overdrev	Ca. 1.100 m	0,2	1	2 eller derover	0,2 kg N/ha/år
7	Overdrev mod sydøst	Ca. 4,1 km	0,0	2	-	1,0 kg N/ha/år

Tabel 3. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

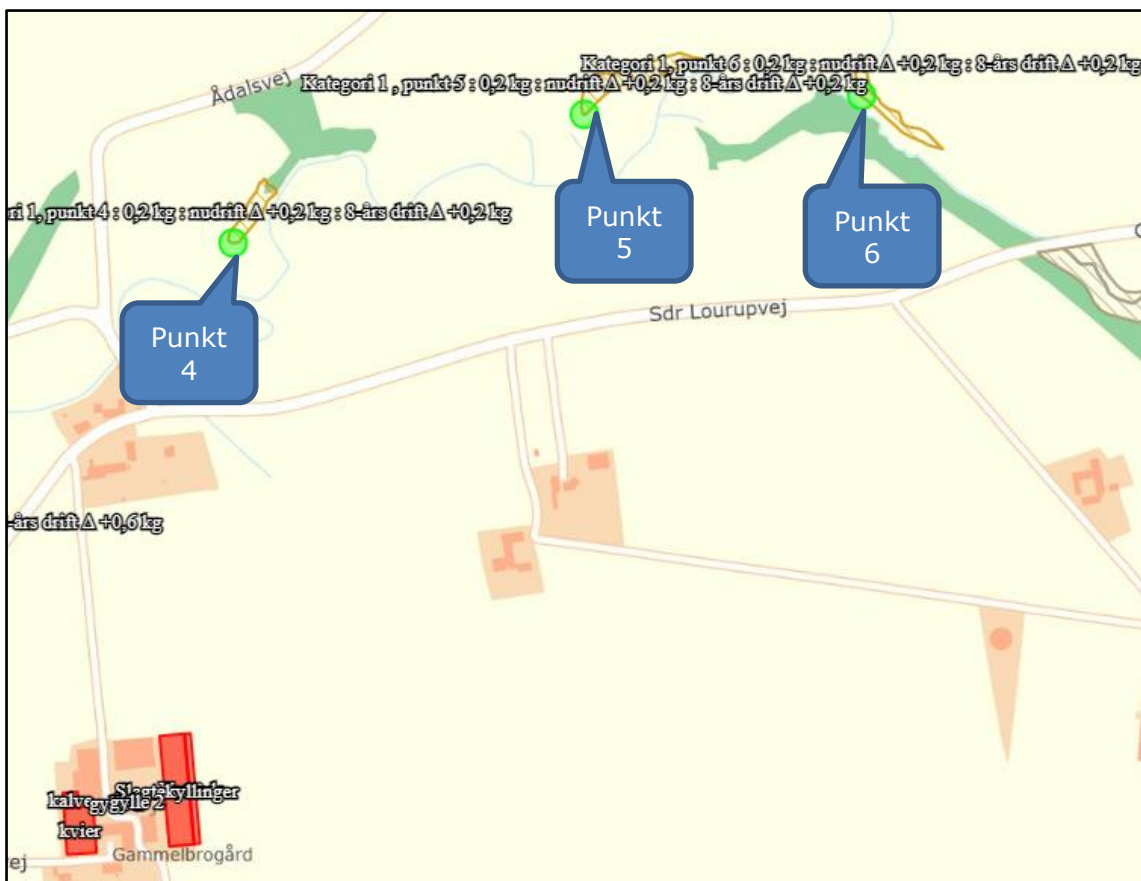
Som det ses i tabel 3, så er den beregnede totalbelastning med kvælstof på kategori 1 natur overholdt med undtagelse af punkt 3. Kravet til maksimal totalbelastning er 0,2 kg N/ha/år når der mht. kumulation er bidrag for 2 eller flere husdyrbrug. Kravet er dog 0,3 kg N/ha/år, hvis der foretages afgræsning eller en kombination af afgræsning og slet med dyr fra det pågældende husdyrbrug, som skønnes netto at fjerne kvælstof fra naturområdet.

Ansøger oplyser, at naturpunkt nr. 3 afgræsses af kvæg fra husdyrbruget og at der ikke sker nogen tilskuds fodring af dyrene på arealet. Dermed skønnes dyreholdet netto at fjerne kvælstof fra naturområdet, således at totalbelastningskravet, der skal overholdes, er 0,3 kg N/ha/år.

Til punkt 7, som er kategori 2 natur, er totalbelastningen 0,0 kg N/ha/år, og beskyttelsesniveauet er således opfyldt.

Kort 2a. Oversigt over kategori 1 naturpunkter.

Kort 2b. Oversigt over kategori 1 naturpunkter.

Som det fremgår af tabel 3, så er beskyttelsesniveauet til kategori 1 natur i punkt 3 overskredet.

I forbindelse med revurderingen skal kommunen sikre sig, at totaldepositionskravet er overholdt bl.a. ved at anvende den bedste tilgængelige teknik og om nødvendigt stille vilkår dertil. Ved fastsættelse af vilkår skal der tages hensyn til proportionalitet, det vil sige, at de økonomiske omkostninger skal stå i et rimeligt forhold til miljøeffekten.

Hvis vilkår ikke vurderes at være proportionale (koster mere end 100 kr. pr. kg reduceret N) på tidspunktet for revurderingen, skal kommunen fastsætte en frist for kravets overholdelse med udgangspunkt i den forventede restlevetid for husdyrbrugens staldanlæg.

Miljøgodkendelsen blev meddelt i maj 2017 og slagtekyllingestalden blev bygget i 2017/18.

I forbindelse med miljøgodkendelsen i 2017 blev det vurderet at miljøgodkendelsen levede op til BAT kravene for anvendelse af bedst til tilgængelig teknik. Slagtekyllingerne går i dybstrøelse ligesom småkalvene (< 6 mdr.), og det lidt større opdræt (> 6 mdr.) går i sengebåsestald med spalter.

Ammekøerne går ude hele året.

Staldene til opdrættet er naturligt ventilerede stalde, og der er ikke godkendte teknologier til reduktion af ammoniak i ventilationsluften i kvægstalde.

For kvæg i dybstrøelse er der ikke godkendte teknologier, der kan reducere ammoniakemissionen.

Der er ultimo 2021 optaget en teknologi midlertidig på Miljøstyrelsens teknologiliste om forsuring af gylle i kvægstalde med ringkanal. Denne teknologi er midlertidig optaget med en ammoniakreducerende effekt på 50 %.

Den ene kvægstald er bygget i 1975 og renoveret i 2001. Den anden kvægstald er bygget i 1989, og det vides ikke om betonen i gyllekanalerne kan tåle syretilsætningen.

Investering i forsuringsanlæg og drift af anlægget er relativt kostbart, og det vurderes ud fra proportionalitetsprincippet, at det ikke er proportionalt at kræve forsuring af gyllen i stalden. Hvis denne teknologi under den førnævnte forudsætning blev indsat, så ville det medføre en reduktion i ammoniakemissionen på 477 kg N årligt. Indsættelse af teknikken ville ikke kunne føre til overholdelse af totaldepositionskravet til kategori 1 naturtyper.

Fast overdækning af begge gylletanke vurderes ligeledes ikke af være proportionelt pga. prisen for overdækning og en lille effekt (94 kg N årligt) på ammoniakemissionen. Tiltaget ville desuden ikke kunne føre til overholdelse af totaldepositionskravet til kategori 1 naturtyper.

Slagtekyllingerne går på dybstrøelse, og der er heller ikke teknologier til staldsystemet, der kan reducere ammoniakemissionen. I forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2017 blev der stillet vilkår til installation af varmeveksler, der ud over at genindvinde varme også reducerer ammoniakemissionen med 30 % jf. Miljøstyrelsens Teknologiliste.

Der er ikke øvrige teknologier på Teknologilisten til reduktion af ammoniakemission fra staldene.

Esbjerg Kommune vurderer således, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tekniske løsninger, som kan bidrage yderligere til at opfylde det samlede krav til totaldeposition, og som samtidig er proportionale med effekten.

Det skal desuden oplyses at nærværende revurdering skal revurderes igen om 10 år, da der er tale om et IE-brug. Der vil derfor igen på det tidspunkt skulle vurderes, om der er teknologier til rådighed og proportionale for at reducere ammoniakemissionen fra stald og gylletanke.

Forventet restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg

Da der på nuværende tidspunkt ikke findes proportionale teknologier, skal der ved fastsættelse af frist for opfyldelse af kravet om totaldeposition, tages udgangspunkt i den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning, at det centrale her vil være staldanlæggets afskrivningsperiode, der normalt anses for at være imellem 15 og 20 år fra etableringen.

I nogle få og helt særlige situationer vil staldanlæggene imidlertid ikke være ud-tjent efter 15 til 20 år, og der vil herved efter omstændighederne kunne lides et betydeligt kapitaltab, hvis den normale afskrivningsperiode fastholdes.

Dette vil være tilfældet ved store staldanlæg af høj kvalitet og/eller hvor staldanlægget i høj grad er fleksibelt i forhold til anvendelsen, eller hvis der er ringe udsigt til fremkomsten af effektiv miljøteknologi, som vil kunne løse problemet.

Hvis en af disse eller begge situationer foreligger, vil det være muligt at forlænge fristen i op til 30 år, efter at staldanlæggene er etableret.

Staldene til kvæget er fra 1975/2001 og 1989. Bygningerne fremstår i god vedligeholdt stand. De er med mursten/betonelementer i sider og gavle kombineret med stålplader. Det er naturligt ventilerede stalde med stålpær indrettet med mindre afsnit med dybstrøelse, og hovedparten af staldene er med sengebåse og spalter.

Kyllingestalden er fra 2018, og den er bygget med stålpær og med stålplader på sider og tag. Det er ét stort rum med drikke- og foderinventar monteret på gulvet. Stalden er således med fleksibel med hensyn til anden anvendelse, idet der er tale om et stort rum uden faststøbt inventar.

Ud over slagtekyllingestalden blev der også bygget et halmlager i 2018. Det er ligesom kyllingestalden bygget med stålpær og stålplader på sider og tag. Der er også her tale om ét stort rum, som har fleksible anvendelsesmuligheder.

Esbjerg Kommune vurderer, at der samlet set er tale om et forholdsvist fleksibelt staldanlæg, som med det løbende vedligehold af kvægstaldene og den næsten nye stald til slagtekyllinger og halmlageret har en god kvalitet.

Derudover er der ringe udsigt til ny teknologi, som vil kunne nedbringe ammoniakfordampningen tilstrækkeligt til, at kravet om total deposition kan overholdes. Hvis ikke der optages ny teknologi på teknologilisten, så er der kun reduktion i produktionen tilbage.

Det vurderes således, at husdyrbruget vil opleve et betydeligt kapitaltab, hvis fristen fastsættes til 15-20 år.

På ovenstående grundlag vurderer Esbjerg Kommune, at fristen for at efterkomme kravet om maksimal deposition kan forlænges til 30 år. Den største del af ammoniakfordampningen fra husdyrbruget kommer fra kyllingestalden, da det er her den største andel af dyrene og dermed ammoniakemissionen kommer fra. Det er således også fra denne stald, at ammoniakemissionen skal reduceres yderligere for at kunne overholde totaldepositionskravet til kategori 1 naturtyper. Denne stald er opført i 2018. Esbjerg Kommune vurderer, at fristen på de 30 år skal regnes fra opførelsestidspunktet for denne stald.

Der stilles vilkår til at kravet om totaldeposition med ammoniak til kategori 1 naturpunkt 3 jf. tabel 3 skal være opfyldt senest med udgangen af 2048, og der stilles vilkår til indsendelse af dokumentation for kravet opfyldes.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Pligten til vurdering af skadesvirkninger på bilag IV arterne, herunder deres yngle- og rastesteder, er med hensyn til husdyrloven fastsat i habitatbekendtgørelsens § 11 stk. 1, jf. § 8 stk. 6. Denne pligt omfatter flere typer afgørelser i husdyrloven, men ikke afgørelser om revurderinger.

Der skal således ikke foretages en nærmere vurdering med hensyn til påvirkning af bilag IV arter i nærværende sag.

Generelle forhold

I miljøgodkendelsen er der en række beskrivelser af bl.a. råvarer, hjælpestoffer, affald fluer, skadedyr og lys. I afsnittet nedenfor foretages en gennemgang af forskellige emner for at vurdere, om der er behov for nye vilkår eller der er vilkår, der ikke længere er nødvendige.

Råvarer og hjælpestoffer og affald

Forholdene omkring råvarer, hjælpestoffer og affald er stort set uændrede siden den eksisterende miljøgodkendelse blev meddelt.

Der er i miljøgodkendelsen fra 2017 stillet vilkår om, at der ved håndtering af brændstof og kemikalier ikke må opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand (vilkår nr. 13 - 15). Disse vilkår fastholdes.

Eksisterende vilkår nr. 16 og 17, der fastlægger hvorledes opbevaring og bortskaffelse af øvrigt affald skal ske, fastholdes.

Fluer, skadedyr og lys

Det blev på godkendelsestidspunktet vurderet, at driften af husdyrbruget kunne ske uden at medføre væsentlige gener for omboende i form af støv, fluer, skadedyr og lys.

Der er siden godkendelsen er meddelt ikke sket væsentlige ændringer i driften som har betydning for genepåvirkningen. Esbjerg Kommune vurderer derfor, at generne ikke går ud over det der blev lagt til grund ved meddelelse af godkendelsen.

Der er i miljøgodkendelsen fra 2017 stillet vilkår (nr. 30 og 31) om, at opbevaring af foder skal således, der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr, og at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Disse vilkår fastholdes.

Der er i miljøgodkendelsen fra 2017 stillet vilkår (nr. 32 og 33) om, at lyset skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager, og at lyset i kvægstaldene skal slukkes eller reduceres i styrke om natten. Disse vilkår fastholdes også.

Landskab og kulturmiljø

Der er i miljøgodkendelsen fra 2017 stillet vilkår (nr. 34) til, at byggeriet skal opføres som oplyst i ansøgningen, og der er stillet vilkår (nr. 35) til etablering af afskærmende beplantning ved stalden til slagtekyllinger. Disse vilkår gælder fortsat.

Ophør

Der er i den eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår (nr. 38) som beskriver, hvordan husdyrbruget skal forholde sig ved ophør. Dette vilkår gælder fortsat.

I forbindelse med revurderingen videreføres en række vilkår om oprydning i forbindelse med driftens ophør, så risiko for forurening og gener i form af f.eks. lugt,

fluer og skadedyr begrænses, og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand.

Endvidere gælder det i medfør af § 51 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at husdyrbruget senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunen, og sende et oplæg til vurdering efter jordforureningslovens §38 k, stk. 1. Ophør defineres i denne forbindelse som både som ophør af alle aktiviteter på husdyrbruget, men også hvis kapaciteten eller udnyttelse af kapaciteten nedsættes permanent til under stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2 i husdyrbrugloven eller § 12, stk. 1 nr. 1-3 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Samlet vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt fortsat kan drives på stedet med de ændringer i vilkår, som fastsættes i forbindelse med revurderingen.

Offentliggørelse og høring

Annoncering ved indledning af revurdering

Esbjerg Kommune har den 22. september 2021 offentliggjort på kommunens hjemmeside, at kommunen har indledt revurdering af miljøgodkendelsen på Sdr Lourupvej 38, 6690 Gørding. I forbindelse med offentliggørelsen har Esbjerg Kommune ikke modtaget bemærkninger til revurderingen.

Partshøring

Esbjerg Kommune har vurderet, hvorvidt der er parter, der er individuel berørt af afgørelsen jf. forvaltningslovens §19.

Da revurderingen ikke medfører nogen ændring af driften eller merpåvirkning af omgivelserne, vurderer Esbjerg Kommune, at der ikke er parter, der skal høres ud over nærmeste naboer på Sdr Lourupvej 36 og beboere samt ejere af husdyrbruget.

Der er ikke modtaget nogen bemærkninger i forbindelse med høringen.

Bilag 1.

Vilkår fra miljøgodkendelsen af 24. maj 2017. **Overstregede** vilkår er ophævet.

Vilkår for husdyrbrugets anlæg

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

	Antal årsdyr	Antal producerede dyr	DE	Antal måneder på græs pr. år - indenfor udbringningsarealet	Antal måneder på græs pr. år - udenfor udbringningsareal
Kvier/stude, tung race (6 -22 mdr.), Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	158		68,92		
Kvier/stude, jersey (6 -22 mdr.), Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	61		20,62		
Småkalv, tung race (4-6 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	20		6,07		
Småkalv, jersey (4-6 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	8		1,80		
Slagtekyllinger, 35 dage		488.000	161,59		
Ammeko 400-600 kg Dybstrøelse (hele arealet)	6				12
I alt			262,8		

2. Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 31. juli ikke overstige 262,8 dyreenheder.
3. Der må på intet tidspunkt være mere end 112 tons kyllinger (40 kg/m²) på stald ad gangen.

Indretning og drift

4. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
5. Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Foder

- ~~6. Der skal anvendes foderblandinger med tilsætning af fytase og/eller anvendelse af foderfosfater med høj tilgængelighed, med mindre dyrlæge skriftligt har begrundet yderligere fosforbehov i besætningen i en nærmere angivet periode.~~
- ~~7. Samtlige slagtekyllinger skal fasefodres.~~

Husdyrgødning og ensilage

- ~~8. Al dybstrøelse fra kyllingerne skal udbringes eller afhentes direkte fra stalden til biogas eller lignende.~~
9. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign. skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
10. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Energi- og vandforbrug

11. Der skal foretages en årlig registrering af vand- og energiforbrug tilknyttet husdyrproduktionen. Registreringen gemmes i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
12. Ventilationsanlægget kontrolleres mindst en gang pr. år af egnet firma. Anlægget serviceres og justeres i henhold til producentens beskrivelse af optimal drift. Dokumentation for udført service, skal kunne forevises ved miljøtilsyn.

Råvarer og hjælpestoffer

13. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
14. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
15. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

16. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
17. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ammoniakfordampning

- ~~18. De nye kyllingestalde skal, som ansøgt, forsynes med varmeveksleranlæg (Agro Clima Unit (ACU) Clima + 200), der reducerer ammoniakfordampningen med mindst 30 %.~~

19. Varmeveksleranlæggene skal forsynes med en automatisk datalogger, der løbende registrerer, at anlæggene er i fuld drift.
20. Varmeveksleranlæggene skal være i drift året rundt.
21. Varmeveksleranlæggene skal rengøres og vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
22. Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten/leverandøren eller anden sagkyndig om serviceeftersyn af varmeveksleranlæggene. Anlæggene skal kontrolleres af mindst en gang årligt. Serviceaftale med producenten/leverandøren/anden sagkyndig skal opbevares på husdyrbruget.

Spildevand

23. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra den nye stald og plansiloen, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.
24. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
25. Vaskevand fra rensning af staldene skal opsamles i beholder og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene.

Lugt

26. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

Støj

27. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholder, må i intet punkt målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

	Tidsrum	max. lyd niveau
Mandag - fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 - 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

28. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling - ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen."

Støv

29. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

30. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
31. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

32. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.
33. Lyset i kvægstaldene skal i tidsrummet 00:00-05:00 slukkes eller sænkes til 25 lux.

Landskabelige værdier

34. Byggeriet skal opføres som ansøgt med hensyn til højde, størrelse, farvevalg og fysisk udformning.
35. Der skal etableres 3-rækket læhegn nord og syd for byggeriet. Placering af de nye læhegn fremgår med grønt på kort 4. Eksisterende læhegn (markeret med blå på kort 4) skal bevares og genplantes, såfremt der er større huller end 5 m i beplantningen. Al ny-beplantning skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske.

Generelle vilkår

Egenkontrol

36. Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid gældende husdyrproduktion på ejendommen. Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber, slagterifregninger eller lign. Denne registrering skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om husdyrholdets størrelse (vilkår 1).

Uheld

- ~~37. Der skal udarbejdes en beredskabsplan som fastlægger, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre påvirkning af omgivelserne. Beredskabsplanen skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.~~

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- ~~• Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe uheldet" og begrænse udbredelsen.~~
- ~~• Oplysninger om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.~~
- ~~• Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.~~
- ~~• En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.~~

Ophør

38. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Krav til udnyttelse af godkendelse

39. Vilkårene i miljøgodkendelsen skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor udnyttelse af godkendelsen påbegyndes.
40. Godkendelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse. Med udnyttet menes, at der er iværksat bygge- og anlægsarbejde.
41. Hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, jf. dog vilkåret ovenfor.

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk